

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

ul. Piotrkowska 120

90-006 Łódź

Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12

E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61- 11/08/AK - 8

Łódź, dnia 18 czerwca 2008 r.

DECYZJA Nr RŁO 27/2008

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. Dz. U. Nr 99, poz. 660, Dz. U. Nr 171, poz. 1206) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Leszkowi Cmochowi, zam. .. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Agencja Turystyczna „DAL” mgr Leszek Cmoch, Oś. Świerczewskiego 1, 28-100 Busko – Zdrój,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po uprawdopodobnieniu stosowania przez tego przedsiębiorcę **praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego poprzez stosowanie we wzorcu umowy pn.: „WARUNKI UCZESTNICTWA W WYCIECZKACH AUTOKAROWYCH” postanowień umownych o treści:

- „(...) zaś kwestie sporne rozstrzygać będzie sąd właściwy dla siedziby organizatora,
- „Wszelkie roszczenia z tytułu nienależnego wykonywania usługi wynikającej z umowy należy zgłaszać organizatorowi niezwłocznie nie później jednak niż 7 dni po zakończeniu imprezy.”,

i przyjęciu zobowiązania Leszka Cmocha, zam. ..., do zaniechania tych działań poprzez opracowanie do dnia 20 czerwca 2008 r. nowego wzorca umowy nie zawierającego postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz aneksowania umów istniejących już w obrocie prawnym do dnia 30 czerwca 2008 r.:

nakłada się obowiązek wykonania tego zobowiązania do dnia 20 czerwca 2008 r. poprzez opracowanie i wprowadzenie do obrotu gospodarczego nowego wzorca umowy nie zawierającego postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu Ochrony

Konkurencji i Konsumentów, **do dnia 30 czerwca 2008 r.** poprzez aneksowanie umów istniejących już w obrocie prawnym zgodnie z nowo przyjętym wzorcem umowy.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. Dz. U. Nr 99, poz. 660, Dz. U. Nr 171, poz. 1206) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939)

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Leszka Cmocha, zam., obowiązek złożenia sprawozdania o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania:

- **do dnia 25 czerwca 2008 r. doręczenie nowego wzorca umowy,**
- **do dnia 4 lipca 2008 r. dowodów potwierdzających aneksowanie umów istniejących już w obrocie prawnym zawierających kwestionowanego postanowienia wzorca umowy „WARUNKI UCZESTNICTWA W WYCIECZKACH AUTOKAROWYCH”.**

Uzasadnienie

W dniu 20 grudnia 2007 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezes Urzędu”) wszczął postępowanie wyjaśniające, mające na celu badanie rynku świadczenia usług turystycznych w zakresie stanu konkurencji na tym rynku oraz stanu ochrony praw konsumentów, w szczególności w zakresie możliwych naruszeń praw konsumentów w związku ze stosowaniem niedozwolonych postanowień umownych. W ramach ww. postępowania Prezes Urzędu dokonał między innymi kontroli wzorców umów stosowanych przez Leszka Cmocha, zam.prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Agencja Turystyczna „DAL” mgr Leszek Cmoch, Os. Świerczewskiego 1, 28-100 Busko – Zdrój. (zwany dalej: „Leszek Cmoch”). W wyniku kontroli Prezes Urzędu ustalił, że Leszek Cmoch we wzorcu umowy „WARUNKI UCZESTNICTWA W WYCIECZKACH AUTOKAROWYCH” (zwany dalej: „wzorzec umowy”) stosuje postanowienia o treści:

- „(...) zaś kwestie sporne rozstrzygać będzie sąd właściwy dla siedziby organizatora(pkt 8 zdanie drugie wzorca umowy),
- „Wszelkie roszczenia z tytułu nienależnego wykonywania usługi wynikającej z umowy należy zgłaszać organizatorowi niezwłocznie nie później jednak niż 7 dni po zakończeniu imprezy.” (pkt 9 wzorca umowy).

W wyniku przeprowadzonej analizy Prezes Urzędu ustalił, że postanowienie wskazane w pkt 8 wzorca umowy jest tożsame z klauzulą wpisaną do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (zwany dalej: „Rejestr”) pod pozycją 418, w dniu 5 maja 2005 r. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów”) z dnia 2 lutego 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 104/04, o treści: „Wszystkie spory wynikłe z umowy-zgłoszenia zawartej z Uczestnikiem podlegają rozpatrzeniu przez sąd właściwy dla organizatora”. Natomiast postanowienie wskazane w pkt 9 wzorca umowy jest tożsame z klauzulą wpisaną do Rejestru pod pozycją 1110, w dniu 10 kwietnia 2007 r. na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 lutego 2007 r., sygnatura akt

XVII AmC 174/05, o treści: „W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy uczestnik ma prawo zgłosić reklamację Organizatorowi imprezy w siedzibie GO TOUR w Warszawie 00-024, Al. Jerozolimskie 44 lok. 1029 do 7 dni kalendarzowych od daty ukończenia imprezy.” i pod pozycją 560, w dniu 4 listopada 2005 r. na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 22 września 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 76/04, o treści: „Reklamacje dot. Realizacji powyższej imprezy można zgłaszać wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 7 dni od zakończenia imprezy”.

W dniu 23 kwietnia 2008 r. Prezes Urzędu wszczął z urzędu Postanowieniem Nr 1/61-8/08 (dowód: karty Nr 1 – 3) postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Leszka Cmocha, zam., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Agencja Turystyczna „DAL” mgr Leszek Cmoch, Oś. Świerczewskiego 1, 28-100 Busko – Zdrój, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na godzącym w nie, bezprawnym stosowaniu we wzorcu umowy „WARUNKI UCZESTNICTWA W WYCIECZKACH AUTOKAROWYCH” postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, o następującej treści:

- „(...) zaś kwestie sporne rozstrzygać będzie sąd właściwy dla siedziby organizatora - które zostało wpisane do Rejestru,
- „Wszelkie roszczenia z tytułu nienależnego wykonywania usługi wynikającej z umowy należy zgłaszać organizatorowi niezwłocznie nie później jednak niż 7 dni po zakończeniu imprezy.” - które zostało wpisane do Rejestru,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania (dowód: karta Nr 11) Leszek Cmoch w piśmie z dnia 28 maja 2008 r. poinformował, iż odstępuje od stosowania klauzul, które zostały wskazane w postanowieniu Prezesa Urzędu o wszczęciu przedmiotowego postępowania i zobowiązał się do opracowania do dnia 20 czerwca 2008 r. nowego wzorca umowy, który nie będzie zawierał kwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień oraz oświadczył, iż do dnia 30 czerwca 2008 r. przygotuje i roześle aneksy do realizowanych już umów. Jednocześnie w związku z przyjętymi zobowiązaniami Leszek Cmoch wystąpił z wnioskiem o wydanie w przedmiotowym postępowaniu decyzji w trybie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. Dz. U. Nr 99, poz. 660, Dz. U. Nr 171, poz. 1206) (zwana dalej: „ustawa o okik.”) (dowód: karta Nr 15). Swoje naruszenie prawa Leszek Cmoch tłumaczył brakiem świadomości prawnej o zakazie stosowania ww. klauzul.

Prezes Urzędu ustalił co następuje:

Leszek Cmoch jest przedsiębiorcą wpisanym pod numerem 1610 do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Miasta, Gminy Busko-Zdrój i prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Agencja Turystyczna „DAL” mgr Leszek Cmoch w Busku-Zdroju. Zgodnie z przedstawionym aktualnym zaświadczeniem o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej przedmiotem działalności Leszka Cmocha są usługi turystyczne prowadzone między innymi w ramach działalności organizatorów turystyki (dowód: karta Nr 12).

Przedmiotem analizy Prezesa Urzędu w ramach niniejszego postępowania był wzorzec umowy o nazwie „WARUNKI UCZESTNICTWA W WYCIECZKACH AUTOKAROWYCH”. Warunki te stanowią wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 kodeksu cywilnego.

We wskazanym powyżej wzorcu umowy Leszek Cmoch ustalił jednostronnie następujące postanowienia:

- „(...) zaś kwestie sporne rozstrzygać będzie sąd właściwy dla siedziby organizatora,
- „Wszelkie roszczenia z tytułu nienależnego wykonywania usługi wynikającej z umowy należy zgłaszać organizatorowi niezwłocznie nie później jednak niż 7 dni po zakończeniu imprezy.” .

(dowód: karty Nr 7-9).

Ponadto Prezes Urzędu ustalił, że Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wyroku z dnia 2 lutego 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 104/04, uznał za niedozwolone, postanowienie umowne o treści: „Wszystkie spory wynikłe z umowy-zgłoszenia zawartej z Uczestnikiem podlegają rozpatrzeniu przez sąd właściwy dla organizatora”. Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru, w dniu 5 maja 2005 r., pod pozycją 418. Ponadto Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia z dnia 26 lutego 2007 r., sygnatura akt XVII AmC 174/05, uznał za niedozwolone, postanowienie umowne o treści: „W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy uczestnik ma prawo zgłosić reklamację Organizatorowi imprezy w siedzibie GO TOUR w Warszawie 00-024, Al. Jerozolimskie 44 lok. 1029 do 7 dni kalendarzowych od daty ukończenia imprezy.” Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru w dniu 10 kwietnia 2007 r., pod pozycją 1110. Natomiast w wyroku z dnia 22 września 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 76/04, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone, postanowienie umowne o treści: „Reklamacje dot. Realizacji powyższej imprezy można zgłaszać wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 7 dni od zakończenia imprezy”, które zostało wpisane do Rejestru pod pozycją 560, w dniu 4 listopada 2005 r.

Prezes Urzędu zważył co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o okik, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 ww. ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.); 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Wskazany przepis zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

Stwierdzenie praktyki określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o okik wymaga wykazania, że spełnione zostały łącznie trzy przesłanki:

- 1) działanie przedsiębiorcy,
- 2) noszące znamiona bezprawności,
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad. 1) Stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy o okik, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (...). Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.) jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Przepis art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Leszek Cmoch przeciwko jest przedsiębiorcą wpisanym pod numerem 1610 do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Miasta, Gminy Busko-Zdrój i prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Agencja Turystyczna „DAL” mgr Leszek Cmoch w Busku-Zdroju, tym samym jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

Prezes Urzędu stwierdza, że Leszek Cmoch jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

Ad. 2) Dla uznania działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest, aby miało ono charakter bezprawny.

Jak zostało wskazane powyżej, przepis art. 24 ust. 2 ustawy o okik zawiera przykładowy katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o okik, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) (zwany dalej: „k.p.c.”).

Na mocy art. 479⁴⁵ § 1 k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przysłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Na podstawie takich wyroków, Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę tzw. formalnej jawności Rejestru, stanowiąc, że Rejestr jest jawny. Jawność Rejestru oznacza, że Rejestr jest dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności Rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznajomością dokonanych w nim wpisów. W rejestrze tym przytacza się treść postanowień wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

W ocenie Prezesa Urzędu, wpisanie takich postanowień do rejestru, o którym mowa wyżej, oznacza, że od tej chwili postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów. Zakaz stosowania postanowień wpisanych do Rejestru, dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców z danej branży. Za takim ujęciem przemawia podstawowy cel postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jakim jest usunięcie z obrotu postanowień, które Sąd

Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone. Chodzi bowiem o to, by konsumenci nie byli narażeni na te postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami. Ponadto, zdaniem Prezesa Urzędu, zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do Rejestru dotyczy także postanowień podobnych. Przedsiębiorcy stosują bowiem postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem postanowienia wpisanego do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. Nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność tych postanowień.

Stanowisko Prezesa Urzędu znajduje uzasadnienie w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) wskazał, iż stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Sąd Najwyższy uznał również, iż jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 ustawy o okik¹ dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych klauzul zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty klauzuli.

W ocenie Prezesa Urzędu stosowane przez Leszka Cmocha we wzorcu umowy postanowienie o treści: „zaś kwestie sporne rozstrzygać będzie sąd właściwy dla siedziby organizatora” jest tożsame z postanowieniem wpisanym pod pozycją 418 do Rejestru. Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru w dniu 5 maja 2005 r. na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 2 lutego 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 104/04, o treści: „Wszystkie spory wynikłe z umowy-zgłoszenia zawartej z Uczestnikiem podlegają rozpatrzeniu przez sąd właściwy dla organizatora”. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w cytowanym wyżej wyroku zgodził się z zrzutami Prezesa Urzędu i uznał, iż ww. postanowienie narusza art. 385¹ § 1 kodeksu cywilnego oraz że stanowi on niedozwoloną klauzulę umowną w świetle art. 385³ pkt 23 Kodeksu cywilnego.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że postanowienie to wyłącza rozpoznanie przez sąd właściwy z mocy ustawy - sąd, w którego okręgu pozwany (konsument) ma miejsce zamieszkania — art. 27 § 1 k.p.c., jeśli jest ono inne niż siedziba pozwanego a również nie pozwala, w niektórych przypadkach, na skorzystanie z przepisów dot. właściwości przemiennej, stosownie bowiem do przepisu art. 34 k.p.c. powództwo o ustalenie istnienia umowy, o jej wykonanie, rozwiązanie lub unieważnienie, jako też o odszkodowanie z powodu niewykonania umowy wytoczyć można przed sąd miejsca jej wykonania. Zapis ten zastrzegający właściwość sądu według siedziby pozwanego naraża konsumenta na niedogodności związane z przypadkiem konieczności dotarcia do odległej miejscowości od jego miejsca zamieszkania.

¹ W dniu 21 kwietnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Na podstawie art. 137 ww. ustawy straciła moc ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Obecnie praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów została uregulowana w przepisie art. 24 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowienie kwestionowane przez Prezesa Urzędu oraz postanowienie wpisane do rejestru, o którym mowa wyżej, pod pozycją 418, mogą zostać uznane za tożsame. Każde z wyżej wymienionych postanowień przewiduje takie same skutki, bowiem w przypadku powstania sporu na tle wykonywania umowy, postanowienia te bezprawnie narzucają konsumentom właściwość miejscową sądu i ograniczają ich prawa do wytoczenia powództwa, wynikające z przepisów k.p.c o właściwości ogólnej i przemiennej (art. 27 § 1 k.p.c. czy art. 34 k.p.c.) Ponadto, zarówno Leszek Cmoch, któremu został postawiony zarzut w przedmiotowym postępowaniu, jak i przedsiębiorca, który stosował we wzorcu umowy postanowienie uznane za niedozwolone na mocy ww. wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (pierwotny adresat postanowienia uznanego za niedozwolone) prowadzili działalność gospodarczą na rynku usług turystycznych.

Również w ocenie Prezesa Urzędu stosowane przez Leszka Cmocha we wzorcu umowy postanowienie o treści: „Wszelkie roszczenia z tytułu nienależnego wykonywania usługi wynikającej z umowy należy zgłaszać organizatorowi niezwłocznie nie później jednak niż 7 dni po zakończeniu imprezy.” jest tożsame z postanowieniami wpisanymi pod pozycją 1110 i pozycją 560 do Rejestru. Postanowienie wpisane pod pozycją 1110 zostało wprowadzone do Rejestru w dniu 10 kwietnia 2007 r. na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 lutego 2007 r., sygnatura akt XVII AmC 174/05, o treści: „W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy uczestnik ma prawo zgłosić reklamację Organizatorowi imprezy w siedzibie GO TOUR w Warszawie 00-024, Al. Jerozolimskie 44 lok. 1029 do 7 dni kalendarzowych od daty ukończenia imprezy.” Natomiast postanowienie wpisane pod pozycją 560 zostało wprowadzone do Rejestru w dniu 10 kwietnia 2007 r. na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 22 września 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 76/045, o treści: „Reklamacje dot. Realizacji powyższej imprezy można zgłaszać wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 7 dni od zakończenia imprezy”.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w cytowanych wyżej wyrokach zgodził się z zrzutami Prezesa Urzędu i uznał, iż każde z ww. postanowień narusza art. 385¹ § 1 kodeksu cywilnego. Uznał, że zastosowany w ocenianym zapisie termin do składania reklamacji może powodować, iż klienci będą się wstrzymywać ze składaniem reklamacji z uwagi na krótki czas do jej złożenia. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zwrócił uwagę, że art. 11 ustawy o usługach turystycznych w przedmiocie umów z klientami – w zakresie nieuregulowanym ustawą – odsyła do przepisów kodeksu cywilnego. Oznacza to, że do terminu dochodzenia roszczeń klientów z powodu nienależytego wykonania umowy, znajdują zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego dotyczące rękojmi za wady. Ponadto Sąd stwierdził, że zapis taki może prowadzić do ograniczenia prawa konsumenta do wniesienia reklamacji z powodu nienależytego wykonania umowy przez organizatora. W związku z powyższym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że powyższy zapis jest również sprzeczny z art. 385³ pkt 2 kodeksu cywilnego.

Postanowienie kwestionowane przez Prezesa Urzędu oraz postanowienie a wpisane do rejestru, o którym mowa wyżej, pod pozycją 1110 i 560, mogą zostać uznane za tożsame. Każde z wyżej wymienionych postanowień ogranicza konsumentowi w takim samym stopniu możliwość złożenia reklamacji nie biorąc pod uwagę przepisów kodeksu cywilnego i tym samym ograniczenia prawa konsumenta do wniesienia reklamacji z powodu nienależytego wykonania umowy przez organizatora. Ponadto, zarówno Leszek Cmoch, któremu został postawiony zarzut w przedmiotowym postępowaniu, jak i przedsiębiorcy, którzy stosowali we wzorcu umowy postanowienie uznane za niedozwolone na mocy ww. wyroków Sądu

Ochrony Konkurencji i Konsumentów (pierwotny adresat postanowienia uznanego za niedozwolone) prowadzili działalność gospodarczą na rynku usług turystycznych.

Tym samym, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie przez Leszka Cmocha we wzorcu umowy postanowień wskazanych w sentencji decyzji można uznać za bezprawne.

Ad. 3) Przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z dostępnym powszechnie wzorcem umowy zawierającym postanowienia, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i zawarli, bądź mogli zawrzeć umowę z Leszkiem Cmochem. W tej sytuacji bezprawne zachowanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów Leszka Cmocha.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o okik, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy o okik, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 ustawy o okik, a przedsiębiorca któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Ponadto, stosownie do art. 28 ust. 2 ustawy o okik, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.

Jak wykazano w niniejszej decyzji, okoliczności sprawy uprawdopodobniły, że Leszek Cmoch stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o okik. Jednocześnie Leszek Cmoch zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia wskazanym naruszeniom.

Stosownie do przepisu art. 28 ust. 2 ustawy o okik, Prezes Urzędu nałożył na Leszka Cmocha obowiązek wykonania przyjętego zobowiązania **do dnia 20 czerwca 2008 r.** poprzez opracowanie i wprowadzenie do obrotu gospodarczego nowego wzorca umowy nie zawierającego postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **do dnia 30 czerwca 2008 r.** poprzez aneksowanie umów istniejących już w obrocie prawnym zgodnie z nowo przyjętym wzorcem umowy.

Wobec spełnienia przesłanek wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o okik, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt I sentencji.

Jednocześnie, zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o okik, w decyzji nakładającej na przedsiębiorcę obowiązek wykonania zobowiązania, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Stosownie do ww. przepisu, Prezes Urzędu wyznaczył Leszkowi Cmochowi termin złożenia sprawozdania o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania do dnia 4 lipca 2008 r.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt II sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów

Dyrektor Delegatury

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymuje:

Leszek Cmoch